

Tilbagetrækningsalder fra arbejdsmarkedet

Administrative oplysninger

Navn: Den gennemsnitlige tilbagetrækningsalder fra arbejdsmarkedet

Emnegruppe: Pension/Tilbagetrækning

Kilder: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

Indhold

Indholdsbeskrivelse:

Statistikken viser den gennemsnitlige tilbagetrækningsalder fra arbejdsmarkedet for personer over 59 år. Tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet registreres ved, at en person får udbetalt efterløn eller folkepension og samtidig ikke har en væsentlig erhvervsindkomst (lønindkomst og overskud fra selvstændig virksomhed) svarende til 115.000 kr. om året i 2016-priser. Der ses kun på personer, som er en del af arbejdsstyrken i perioden op til tilbagetrækningspunktet.

Statistikken er lavet på baggrund af både årlige, kvartalsvise og månedlige indkomstoplysninger fra Danmarks Statistik (se mere under data). Statistikken er kvartalsbaseret og offentliggøres 2 gange om året med ca. et halvt års forsinkelse. Op til de seneste 2 år i statistikken er foreløbige indtil det endelige datagrundlag er tilgængeligt. Statistikken bygger på tre forskellige definitioner af tilbagetrækningsalderen:

1. Den endelige og kvartalsbaserede definition, som bygger på det bedst mulige datagrundlag, og starter i 2010.
2. Den kvartalsbaserede definition baseret på foreløbige tal. Statistikken baseres på denne definition i op til de seneste 2 år.
3. Den årsbaserede definition, som dækker perioden 2000-2009.

Statistikken opgøres endvidere både med faktiske kvartalstal og som et glidende gennemsnit over de sidste 4 kvartaler. Det glidende gennemsnit mindsker sæsonudsvingene mellem kvartalerne.

Tilbagetrækningsalderen siden 1. kvrt. 2010 bliver præsenteret i fem forskellige opgørelser:

- Tilbagetrækningsalder opgjort med både faktiske kvartalstal og glidende gennemsnit.
- Glidende gennemsnit fordelt på køn.
- Glidende gennemsnit fordelt på uddannelse.
- Glidende gennemsnit fordelt på bopælsregion.
- Tilbagetrækningsalder per år og antal beskæftigede siden år 2000.

Statistiske begreber:

I det følgende beskrives definitionen for tilbagetrækningstidspunktet samt de betingelser, der gør sig gældende i beregningerne.

Tilbagetrækningstidspunktet er defineret ved, at der registreres, at en person begynder at modtage en tilbagetrækningsydelse (efterløn eller folkepension) og at den årlige erhvervsindkomst ikke overstiger 115.000 kr. i 2016-priser. Tilbagetrækningen defineres som en permanent beslutning, hvilket betyder, at en person kun kan trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet en gang. Tilbagetrækningstidspunktet bestemmes på månedsniveau.

Grænsen for den årlige erhvervsindkomst svarer til en timeløn på knap 120 kr. i et halvt år med fuldtidsbeskæftigelse. Denne grænse er valgt, da det vurderes at være højt nok til, at en person opfattes som en aktiv del af arbejdsmarkedet, og fordi Det Økonomiske Råd benytter samme beløbsgrænse (90.000 kr. i 2001-priser) i deres tilbagetrækningsdefinition, jf. Dansk Økonomi, forår 2013, kap. 3.

Erhvervsindkomsten udgøres af lønindkomst og overskud fra selvstændig virksomhed. I den årsbaserede statistik (definition 3) kommer erhvervsindkomstoplysningerne fra det årlige indkomstregister fra Danmarks Statistik (IND). Registeret indeholder den samlede årsindkomst, men det er ikke muligt at opgøre, hvornår i året indkomsten er tjent. Derfor baseres tilbagetrækningstidspunktet på erhvervsindkomsten året efter, der første gang er registreret en tilbagetrækningsydelse. I den kvartalsbaserede statistik (definition 1 og 2) fra 2010 og frem, benyttes også indkomstregisteret for selvstændiges årsindkomst. For lønmodtagere er oplysningerne om lønindkomst fra det månedsbaseret e-indkomstregister fra Danmarks Statistik (BFL).

I kvartalsopgørelsen benyttes et tre måneders gennemsnit af lønindkomsten, da en månedsløn kan variere fra måned til måned for nogle typer af lønnet arbejde, fx sæsonarbejde. Det betyder, at en person defineres som tilbagetrukket i januar, hvis lønindkomst for januar-marts i gennemsnit er under beløbsgrænsen.

Udbetalingen af efterløn og folkepension opgøres på enten måneds- eller ugeniveau.

Før 2010 opgøres statistikken på baggrund af hovedsageligt årsdata, hvilket gør, at tilbagetrækningstidspunktet ikke altid kan opgøres på månedsbasis. I de fleste tilfælde er oplysningerne vedrørende udbetaling af efterløn og folkepension detaljeret nok til at opgøre tilbagetrækningsalderen på månedsbasis. Er det ikke tilfældet, antages det, at personen trækker sig tilbage til sin fødselsdag. Erhvervsindkomsten før 2010 er udelukkende baseret på årsdata, hvilket betyder, at der anvendes en beregnet gennemsnitlig månedssindkomst til at fastsætte, hvornår indkomsten falder under beløbsgrænsen. Det betyder, at tilbagetrækningstidspunktet bliver fastsat mere upræcist.

Indkomster og ydelser korrigeres via Danmarks Statistiks årlige forbrugerprisindeks (tabel PRIS9).

Der ses kun på tilbagetrækning fra arbejdsstyrken, hvilket inkluderer alle i beskæftigelse og personer, som midlertidigt er ude af beskæftigelse (dagpengemodtagere og kontanthjælpsmodtagere, der er visiteret jobparate). Arbejdsstyrken bestemmes ud fra Danmarks Statistiks socioøkonomiske status. Personerne skal være en del af arbejdsstyrken i hele det foregående år (4 kvartaler) for at kunne indgå i statistikken. I store træk ses der bort fra 1) personer der allerede er tilbagetrukket, 2) personer som enten er eller har været på førtidspension, samt 3) personer der enten er eller har været på kontanthjælp inden for det seneste år.

Sidstnævnte defineres ud fra Danmarks Statistiks socioøkonomiske status og består af "kontanthjælpsmodtager" og "andre", der indeholder en stor del af de personer, som ikke visiteres jobparate.

Endvidere skal personerne være bosat i Danmark som 59-årige og frem til det år, hvor de trækker sig tilbage. Personer, der indvandrer til Danmark efter de er fyldt 59 år, indgår ikke i statistikken. Personer, der dør eller udvandrer i løbet af året, indgår kun, hvis tilbagetrækningsdatoen er først.

Data

Statistikken er baseret på registerdata fra Danmarks Statistik. I tabel 1 fremgår de anvendte registre.

Tabel 1. Registeroversigt

Register	Forsinkelse	Tilbagetrækningsdefinition		
		1	2	3
Befolkningsregister pr. 1. januar (BEF)	3-12 mdr.	X	X	X
Historiske vandringer (VNDS)	1½-2 år	X	X	X
Ikke-lønmodtagerdata fra e-indkomst (ILME)	6-9 mdr.	X	X	
Detaljeret lønmodtagerdata fra e-indkomst (BFL/BFLBRTI/BFLBRTIF)	6-9 mdr.	X	X	
DREAM registeret	3-6 mdr.	X	X	X
Socialpensionsregisteret (SOCP)	3-12 mdr.	X		X
Indkomstregisteret (IND)	2 år	X		X
Arbejdsklassifikationsmodulet (AKM)	2 år	X		X

Den kvartalsbaserede statistik bygger på to forskellige tilbagetrækningsdefinitioner. Den ene definition indeholder det bedst mulige datagrundlag (definition 1), men da visse registre offentliggøres med en betydelig forsinkelse, benyttes der også en anden definition (definition 2), som benytter data med en mindre forsinkelse.

Antallet af beskæftigede personer, der benyttes ved statistikkerne, er opgjort af Danmarks Statistik og hentet fra nationalregnskabet i Statistikbanken, tabel NAN1.

Tid

Referencetid: Tallene i statistikken relaterer sig til de angivne år og kvartaler.

Udgivelsestid: Statistikken opgøres 2 gange om året i ca. juni og december.

Hyppeghed: Statistikken offentliggøres ca. 6 måneder efter opgørelsestidspunktet.

Pålidelighed og usikkerhed

Statistikken benytter foreløbige tal op til de seneste 2 år. Det skyldes, at hele datagrundlaget ikke er tilgængeligt før op til 2 år efter opgørelsestidspunktet. Statistikken bruger derfor en foreløbig opgørelse i definition 2, som efterfølgende korrigeres på basis af de endelige tal (definition 1).

Korrektionen er vigtigt, da tilbagetrækningsalderen med definition 2 konsistent er lavere end definition 1. Det skyldes primært, at de selvstændiges indkomst ikke

indgår i definition 2, hvilket medfører, at tilbagetrækningstidspunktet ikke registreres i de foreløbige tal for selvstændige.

Den kvartalsvise opgørelse på de foreløbige tal (definition 2) korrigeres løbende ved forskellen på den foreløbige og endelige kvartalstal samme kvartal året før eller samme kvartal to år før.

Overordnet set vurderes usikkerheden i de foreløbige, korrigerede tal til at være begrænset.

Sammenlignelighed

Statistikken skifter opgørelsesmetode i 2010. Før 2010 er statistikken hovedsageligt baseret på årsdata, hvilket indebærer en større usikkerhed omkring tilbagetrækningstidspunktet (se mere under Statistiske begreber). Statistikken er derfor ikke direkte sammenlignelig før og efter 2010.

Op til de seneste 2 år af statistikken består af foreløbige tal, som derfor ikke er direkte sammenlignelige med de endelige tal. De foreløbige tal opdateres løbende hvert kvartal i takt med, at det endelige datagrundlag kommer til rådighed.